U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců JUDr. Petra Průchy, JUDr. Jana Vyklického, v právní věci žalobce: **I. D. I.** zastoupeného Mgr. Janem Urbanem, advokátem se sídlem Heyrovského 1178, Hradec Králové, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra,** Nad Štolou 3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 26. 1. 2012, č.j. OAM-87/LE-LE05-P12-R2-2010, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 21. 3. 2013, č. j. 29 Az 6/2012 - 47,

t a k t o :

I. Kasační stížnost **s e o d m í t á** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Ustanovenému zástupci stěžovatele Mgr. Janu Urbanovi, **s e p ř i z n á v á** odměna za zastupování v řízení o kasační stížnosti ve výši 4.114 Kč. Přiznaná odměna bude jmenovanému vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu ve lhůtě 30 dní od právní moci tohoto usnesení. Náklady zastoupení stěžovatele nese stát.

O d ů v o d n ě n í :

Dosavadní průběh řízení

Žalovaný rozhodnutím č. j. OAM-87/LE-LE05-LE18-2010 ze dne 2. 8. 2010 neudělil žalobci k jeho žádosti mezinárodní ochranu podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb.

K žalobě stěžovatele Krajský soud v Plzni rozsudkem ze dne 29. 7. 2011, č. j. 60 Az 8/2010 – 72 žalované rozhodnutí zrušil. Krajský soud dospěl k závěru, že pokud se ve shromážděných materiálech o zemi původu nevyskytují zprávy o náboženských střetech ve městě Jos v lednu 2009, o nichž žalobce hovořil ve správním řízení, ale jsou zde popsány střety mezi muslimy a křesťany v tomto městě z jiného období, neznamená to, že k těmto střetům v lednu 2009 nedošlo. K závěru správního orgánu, že k ohrožení žalobce dochází pouze ze strany soukromých osob a nikoli ze strany státních organizací či státní mocí podporovaných skupin, krajský soud uvedl, že shromážděné informace tuto skutečnost potvrzují i vyvrací, přičemž žalovaný nevysvětlil, proč informace určitého

druhu preferoval a jiné opomenul. Krajský soud se dále neztotožnil s názorem žalovaného, že v Lagosu nedochází k náboženským incidentům. Situaci ve velkých městech nelze ztotožňovat se situací v příslušné části země. Podle krajského soudu správní orgán pečlivě nepřihlédl ke všemu, co vyšlo v řízení najevo, a neuvedl úvahy, jimiž se řídil při posouzení podkladů pro vydání rozhodnutí. Správní orgán je povinen ve svém rozhodnutí sdělit, o které konkrétní podklady své zjištění opírá a proč některý poznatek akceptoval a jiný odmítl. Krajský soud dále hodnotil označení žalobce za zcela běžného člena církve bez jakékoli funkce za neadekvátní.

Kasační stížnost žalovaného Nejvyšší správní soud usnesením č. j. 3 Azs 20/2011 - 2, ze dne 9. 11. 2011 odmítl pro nepřijatelnost.

V novém rozhodnutí ze dne 26. 1. 2012, č. j. OAM-87/LE-LE05-P12-R2-2010 žalovaný stěžovateli neudělil mezinárodní ochranu podle §12, § 13, §14, §14a a §14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „*zákon o azylu*"). Stěžovatel se kasační stížností domáhá zrušení rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 21. 1. 2013, č. j. 29 Az 6/2012 - 47, kterým krajský soud zamítl žalobu proti rozhodnutí žalovaného.

Krajský soud v Hradci Králové vycházel z napadeného rozhodnutí, z obsahu správního spisu, včetně všech podkladů, které žalovaný v průběhu obou řízení shromáždil, z obsahu všech provedených pohovorů, které za přítomnosti tlumočníka žalovaný se stěžovatelem postupně provedl. Soud konstatoval, že poté, co Krajský soud v Plzni zrušil první rozhodnutí žalovaného, správní orgán doplnil podklady o další aktuální informace o situaci v zemi původu a podrobnou mapu oblastí, o nichž žalobce hovořil v průběhu správních řízení. Podle soudu žalovaný řádně doložil, že žalobcem uváděné informace o vesnici Gwagwalada, řekám, které mají protékat městem Jos i o železnici v tomto místě, nejsou pravdivé. Krajský soud uvedl, že sám žalobce uvedl, že otci pomáhal jen po určitou dobu mezi studiem, od roku 2006 či 2007 již opět nepobýval s rodinou. Soud rovněž aproboval zjištění žalovaného o rozporuplnosti informací stěžovatele, které sám správnímu orgánu poskytl, že z vlasti uprchl poté, co jeho bratra mučili a bili, oproti tomu, že o této skutečnosti se dozvěděl až po několika měsících pobytu za hranicemi; rozporně vypověděl žalobce i o tom, že byl na policii hledat pomoc, neboť v prvém řízení naopak uvedl, že na policejní stanici nikdy nebyl, zkorumpovaná policie by mu nepomohla. Soud za této situace vycházel ze závěrů rozsudku Nejvyššího správního soudu č. j. 7 Azs 25/2008 - 105 ze dne 21. 3. 2013, dostupném na www.nssoud.cz, že nevěrohodnost tvrzení, zejména s ohledem k jejich rozporuplnosti znemožňuje správnímu orgánu shledat u žadatele podmínky pro udělení azylu podle §12 písm. a) i b) zákona o azylu; soud uzavřel, že stěžovatel nesplňuje ani podmínky §§13 a 14 zákona o azylu. Soud je názoru, že stěžovatelem uváděné zcela si odporující skutečnosti nemohly vést žalovaného k jinému závěru než k nevěrohodnosti jeho příběhu. Krajský soud zjistil, že zprávy vcelku hovoří obšírně o problémech mezi náboženskými komunitami v Nigérii, neztotožnil se však s tvrzením stěžovatele, že jej měla hledat muslimská skupina a dohledat jej v Lagosu, považuje jej za nadsazené a nepravdivé. S ohledem na seriózní zdůvodnění žalovaného rozhodnutí neshledal soud za důvodnou ani žalobní námitku ohledně porušení § 2 a § 3 správního řádu. Soud přezkoumal i závěry žalovaného, zda stěžovatel v případě návratu do země původu není ohrožen vážnou újmou ve smyslu §14a odst. 2 zákona o azylu; soud akceptoval závěry žalovaného, že při rozdělení země na muslimský sever a křesťanský jih nic nebrání stěžovateli pobývat na území, kde je jeho víra většinová, v zemi je možno se

dále obrátit na fungující systém státních orgánů a úřadů. Stěžovateli v případě návratu nehrozí uložení trestu smrti, ani jiná azylově relevantní vážná újma, z podkladů neplyne, že by zemi ohrožoval vnitřní ozbrojený konflikt. Soud dospěl k závěru, že na stěžovatele se nevztahuje ani udělení doplňkové ochrany z důvodu § 14b zákona o azylu za účelem sloučení rodiny.

Kasační stížnost

Včas podanou kasační stížností ze dne 14. 4. 2013 stěžovatel uplatňuje důvody podle § 103 odst. 1 písm. b) a d) zákona č. 120/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále též jen „s. ř. s.“).

Konkrétně stěžovatel namítá, že krajský soud dostatečně nepřihlédl k námitce stěžovatele, že rozhodnutí správního orgánu je nezákonné pro opakované porušování jeho povinností, zejména vyplývajících z §§ 2 a 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád; podle stěžovatele žalovaný porušil povinnost zjistit řádný stav věci, rozhodnutí a celý proces, je zatížen vadami, žalovaný se dle stěžovatele nevypořádal se všemi skutečnostmi významnými pro rozhodnutí ve věci.

Stěžovatel je rovněž názoru, že rozsudek je nepřezkoumatelný pro nedostatek důvodů, neboť krajský soud opomenul žalobní námitku, že žalovaný se v rozhodnutí dostatečně nevypořádal se skutečnostmi uvedenými v žalobě a při pohovorech v průběhu správního řízení. Podle stěžovatele měl krajský soud ve vztahu k předcházejícímu rozsudku Krajského soudu v Plzni postupovat se zvýšenou opatrností a důkladně přezkoumat jednotlivé úkony a podklady, které žalovaný k nápravě svých předchozích pochybení provedl, s pouhým konstatováním soudu, že další podklady žalovaným opatřené považuje soud za dostatečné coby podklad pro konečné rozhodnutí správního orgánu, se stěžovatel nemůže spokojit. Podle stěžovatele v otázce rozhodování o azylu není rozhodující kvantita, ale kvalita podkladů a informací v nich obsažených.

Stěžovatel považuje odůvodnění napadeného rozsudku za nedostatečné, když se soud omezil na opakování tvrzení stěžovatele a závěry žalovaného, ale nezdůvodnil a neobjasnil, jakým způsobem dané skutečnosti hodnotil a zvažoval. Podle stěžovatele se krajský soud s jeho námitkami vypořádal zopakováním argumentace žalovaného, aniž by se jimi věcně zabýval.

Stěžovatel rovněž namítá, že žalovaný si neopatřil dostatečné množství podkladů, zejména s důrazem na skutečnosti tvrzené o skupinkách muslimů, které vyhledávají, mučí a následně zabíjejí křesťany (stěžovatel se stal terčem útoků jedné z takových skupin, další usmrtili jeho bratra a otce), proto v důsledku absence podkladů přímo se zabývajících uvedenými skutečnostmi ani správní orgán ani soud nemohli objektivně přezkoumat hrozbu ohrožení života nebo jiné závažné újmy bezprostředně hrozící stěžovateli při návratu a následném pobytu v zemi původu.

K otázce přijatelnosti kasační stížnosti má stěžovatel za to, že ta svým významem podstatně přesahuje jeho vlastní zájmy. Krajský soud pochybil, když z odůvodnění napadeného rozsudku není zřejmé, které podklady a materiály, popřípadě z nich vyplývající skutečnosti považuje za dostatečné pro objektivní posouzení žádosti stěžovatele

o udělení mezinárodní ochrany, zejména s ohledem na předchozí rozsudek Krajského soudu v Plzni. Toto pochybení mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele, neboť objektivní informace o zemi původu a politicko-sociální situaci mají zásadní význam pro posouzení otázky, zda stěžovatel splňuje podmínky pro udělení azylu dle § 12 písm. a) a b) zákona o azylu, jakož i dalších ustanovení zákona. Pokud krajský soud nerespektoval judikaturu Nejvyššího správního soudu, že je povinností krajských soudů vypořádat se s námitkami účastníků řízení (stěžovatel odkázal na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 4. 2004, č. j. 4 Azs 27/2004-74, ze dne 18. 10. 2005, č. j. 1Afs 135/2004 - 73, č. 787/2006 Sb. NSS), je nepochybně dán důvod přijatelnosti kasační stížnosti dle § 104a s. ř. s.

Vyjádření žalovaného

Žalovaný se s rozsudkem krajského soudu plně ztotožnil; poukázal na to, že povinnost tvrzení leží toliko na žadateli o udělení mezinárodní ochrany (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 2 Azs 27/2003 - 59 ze dne 20. 11. 2003, dostupný na www.nssoud.cz). Žalovaný provedl (vázán právním názorem Krajského soudu v Plzni) doplňující pohovor za účelem zjištění skutečného stavu věci a shromáždil dostatek aktuálních, věrohodných a na případ stěžovatele vztažitelných informací o zemi původu. Konfontací výpovědi žadatele a informací o zemi původu byl zjištěn skutečný stav věci, a že nedošlo k naplnění některého z důvodů pro udělení mezinárodní ochrany dle §12, §13, §14, §14a a §14b zákona o azylu. Žalovaný poukázal na to, že věrohodnost žadatele a jeho azylového příběhu je základní podmínkou úspěšné žádosti o mezinárodní ochranu. V případě stěžovatele byla prokázána nepravdivost jeho tvrzení, stejně tak možnost stěžovatele v zemi původu domoci se účinné vnitrostátní ochrany od státních orgánů, možnost jejího dovolání byla dle žalovaného v řízení objasněna; žalovaný je názoru, že na stěžovateli leží důkazní břemeno v otázce, zda jsou státní orgány v zemi původu schopny poskytnout účinnou ochranu. Žalovaný je rovněž názoru, že v Nigérii funguje systém vnitřního přesídlení a v případě stěžovatele přichází v úvahu přesun do převážně křesťanských částí státu, k tomu žalovaný poukázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 2 Azs 102/2007 - 78 ze dne 19. 2. 2008, dostupný na www.nssoud.cz. Žalovaný se domnívá, že se jedná o kasační stížnost nepřesahující vlastní zájmy stěžovatele definované usnesením Nejvyššího správního soudu č. j. 1 Azs 13/2006 - 39 ze dne 26. 4. 2006, dostupném na www.nssoud.cz, kasační stížnost proto nesplňuje podmínky přijatelnosti ve smyslu §104a s. ř. s.

Posouzení přijatelnosti kasační stížnosti Nejvyšším správním soudem

Při rozhodování o kasační stížnosti musel nejprve Nejvyšší správní soud posoudit, zda jsou splněny podmínky řízení. Nejvyšší správní soud proto zkoumal otázku, zda je kasační stížnost přijatelná ve smyslu § 104a s. ř. s., tedy zda podaná kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Vycházel přitom z precedentního usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39. Podle tohoto usnesení je podstatným přesahem vlastních zájmů stěžovatele jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce pro Nejvyšší správní soud též nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. Přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu. Primárním

úkolem Nejvyššího správního soudu v řízení o kasačních stížnostech ve věcech azylu je proto nejen ochrana individuálních veřejných subjektivních práv, nýbrž také výklad právního řádu a sjednocování rozhodovací činnosti krajských soudů. V zájmu stěžovatele v řízení o kasační stížnosti ve věcech mezinárodní ochrany je pak nejenom splnit podmínky přípustnosti kasační stížnosti a svoji stížnost opřít o některý z důvodu uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s., nýbrž také uvést, v čem spatřuje – v mezích kritérií přijatelnosti – v konkrétním případě podstatný přesah svých vlastních zájmů a z jakého důvodu by tedy měl Nejvyšší správní soud předloženou kasační stížnost věcně projednat.

Stěžovatel přijatelnost kasační stížnost odůvodňuje dopadem rozsudku krajského soudu do jeho hmotněprávního postavení, když z odůvodnění není zřejmé, které podklady a materiály, popřípadě z nich vyplývající skutečnosti, považuje soud za dostatečné pro objektivní posouzení žádosti stěžovatele o udělení mezinárodní ochrany (zejména s ohledem na předchozí rozsudek Krajského soudu v Plzni), dopadem do hmotněprávní sféry má být i to, pokud krajský soud nerespektoval judikaturu Nejvyššího správního soudu o povinnosti krajských soudů vypořádat se s námitkami účastníků řízení. V projednávané věci odůvodněním přijatelnosti kasační stížnosti stěžovatel v podstatě zpochybňuje toliko zákonnost rozsudku krajského soudu.

Výkladem ustanovení § 75 odst. 1 s. ř. s., které zakládá povinnost správního soudu vycházet při přezkumu správního rozhodnutí ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu, se Nejvyšší správní soud již ve své judikatuře dostatečně zabýval, zmínit lze např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2008, č. j. 8 Afs 32/2008 - 59. Rovněž problematika volného hodnocení důkazů krajským soudem a utváření závěru o skutkovém stavu již byla podrobně řešena v řadě rozhodnutí Nejvyššího správního soudu, odkázat lze např. na rozsudek ze dne 22. 3. 2005, č. j. 4 As 56/2003 - 76, www.nssoud.cz.

Nejvyšší správní soud dále uvádí, že k otázce zjišťování skutkového stavu relevantního pro posouzení žádosti o udělení mezinárodní ochrany se již vyjádřil např. v rozsudku ze dne 30. 11. 2006, č. j. 4 Azs 264/2005 - 68, www.nssoud.cz, či v rozsudku ze dne 27. 3. 2008, č. j. 4 Azs 103/2007 - 63, www.nssoud.cz, kde dospěl k závěru, že: „*Zásada tzv. materiální pravdy má v řízení o udělení azylu svá specifika spočívající v pravidelné nedostatečnosti důkazů prokazujících věrohodnost žadatelových tvrzení. Je však na správním orgánu, aby prokázal či vyvrátil pravdivost žadatelových tvrzení, a to buď zcela nevyvratitelně zjištěním přesných okolností vážících se na stěžovatelova tvrzení, anebo alespoň s takovou mírou pravděpodobnosti, která nevyvolává zásadní pochybnosti o správnosti úsudku správního orgánu.*“ (obdobně např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 2. 2004, č. j. 6 Azs 50/2003 - 89, dostupný na www.nssoud.cz). Rozložením důkazního břemene ve věcech mezinárodní ochrany se pak Nejvyšší správní soud podrobně zabýval v rozsudku ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008 - 70, publ. pod č. 1749/2009 Sb. NSS., kde mj. konstatoval, že pokud nelze určité tvrzení žadatele o mezinárodní ochranu doložit, ale ani vyvrátit listinnými či jinými důkazy, a současně je byť jen přiměřeně pravděpodobné, že tvrzení žadatele je pravdivé či že se určitá skutečnost udála tak, jak uvádí žadatel, správní orgán nesmí toto tvrzení prohlásit za nevěrohodné a vyloučit jej z dalšího posuzování; naopak, musí toto tvrzení vzít v potaz při celkovém posouzení odůvodněnosti žádosti a přiřadit mu patřičnou váhu.

Z rozhodnutí krajského soudu vyplývá, že se seznámil s obsahem správního spisu, s provedenými pohovory se stěžovatelem (postupně vedenými za přítomnosti tlumočníka), soud přiléhavě zhodnotil podklady nově doplněné po rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 29. 7. 2011, sp. zn. 60 Az 8/2010 (soud jím zrušil předchozí rozhodnutí žalovaného o neudělení mezinárodní ochrany stěžovateli), a, byť stručně, soud přesto přiléhavě zdůvodnil a ztotožnil se se závěrem žalovaného o nevěrohodnosti stěžovatelova příběhu a následně i o absenci důvodů pro udělení azylu podle § 12, § 13 ani § 14 zákona o azylu, příp. pro neudělení doplňkové ochrany z důvodů neexistující vážné újmy podle § 14a a § 14b zákona o azylu. Stěžovatel přitom skutková zjištění správního orgánu (potažmo též soudu) o skutečnostech a tvrzení vyplývajících z pohovorů nikterak nezpochybnil. V řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu je úlohou soudu přezkoumat napadené správní rozhodnutí a řízení, které jeho vydání předcházelo. Shledal-li proto krajský soud, že v rozsahu žalobních důvodů napadené rozhodnutí obstojí a byl zde dostatečný podklad odůvodňující žalované rozhodnutí, soud přiléhavě zamítl žalobu. Jedná se o odlišnou situaci oproti řízení vedeném před Krajským soudem v Plzni pod sp. zn. 60 Az 8/2010, v němž krajský soud naopak shledal, že žalovaný správní orgán ze shromážděných materiálů nepřihlížel pečlivě ke všemu, co vyšlo v řízení najevo a neuvedl v rozhodnutí úvahy, kterými se řídil při hodnocení těchto podkladů (soud např. citoval obsáhlé pasáže ze zpráv o zemi původu stěžovatele a žalovanému vytkl v odůvodnění rozhodnutí preferenci závěrů oproti závěrům opačným vyplývajícím z týchž podkladů).

Z hlediska výše uvedeného Nejvyšší správní soud proto konstatuje, že v daném případě kasační stížnost neobsahuje žádné tvrzení, z něhož by bylo možné dovodit přijatelnost kasační stížnosti ve smyslu § 104a s. ř. s. a ani Nejvyšší správní soud žádný důvod pro její přijatelnost neshledal.

Náklady řízení

Podle § 60 odst. 3 s. ř. s. nemá při odmítnutí kasační stížnosti žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení. Stěžovateli byl usnesením Krajského soudu v Hradci Králové č. j. 29 Az 6/2012 - 14 ze dne 12. 3. 2012 ustanoven advokát, hotové výdaje zástupce a odměnu za zastupování stěžovatele platí v takovém případě stát podle § 35 odst. 8 s. ř. s. Nejvyšší správní soud přiznal výši odměny za poskytnutí právních služeb podle § 11 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), za jeden úkon právní služby učiněné v řízení o kasační stížnosti spočívající v podání kasační stížnosti ve výši 3.100 Kč za jeden úkon, a dále přiznal zástupci náhradu hotových výdajů ve výši paušální částky 300 Kč za jeden úkon právní služby podle § 13 odst. 3 advokátního tarifu, Nejvyšší správní soud přitom vycházel z toho, že advokát zastupoval stěžovatele už v řízení o žalobě před krajským soudem. Advokát je plátcem daně z přidané hodnoty, náklady zastoupení se podle § 35 odst. 8 s. ř. s. zvyšují o částku odpovídající dani, kterou je advokát povinen z odměny za zastupování a z náhrad hotových výdajů odvést. Dohromady tedy přiznal Nejvyšší správní soud zástupci stěžovatele 4.114 Kč (1 x 3.100 Kč + 1 x 300 Kč + 754 Kč) a k výplatě stanovil přiměřenou lhůtu. Uvedená částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu, náklady zastoupení stěžovatele nese podle § 60 odst. 4 s. ř. s. stát.

pokračování

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně 27. června 2013

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu